

תאריך עדכון: מרץ 2023

שם ומספר הקורס: ילדים 81-095 81-361

ראש החוג: דר' ט. סמולקין

מחלקות מלמדות:

המרכז הרפואי לגליל – פרופ' לאה אבן

ביה"ח פוריה – ד"ר סעיד אבוזיד

ביה"ח זיו – ד"ר דועא בכרי

ביה"ח צרפתי – ד"ר אדיב חביב

בית החולים העמק מחלקת ילדים א' – ד"ר אבישי להד

בית החולים העמק מחלקת ילדים ב' – פרופ' רונן שפיגל

סוג הקורס: קלרקשיפ

שנת לימודים: תשפ"ג מסטר: א'+ב' היקף שעות: 7 ש"ש

אתר הקורס באינטרנט: מודל

א. מטרת הקורס

בסיום הסבב ברפואת ילדים הסטודנט:

- יאבחן ויפרט מיהו הילד הבריא ומהי התפתחות נורמלית
- יאבחן מצבי מחלה שכיחים ברפואת ילדים בקבוצות הגיל השונות על ידי איסוף נתונים מהילד וממשפחתו (אנמנזה, בדיקה גופנית, ממצאי בדיקות עזר ועוד)
- יפרש תוצאות מעבדה ובדיקות עזר אחרות כמו בדיקות דימות - ממצאים תקינים ולא תקינים באופן משמעותי, ממצאים שכיחים וממצאים פתולוגיים משמעותיים של בדיקות מעבדה ובדיקות הדימות השונות.
- יבחר תכנית טיפול עבור ילד חולה, המבוססת על הנתונים שנאספו לגביו כך שתתאים לאבחנה הקלינית הסבירה ביותר, ויסביר את החשיבה הקלינית ואת שלביה שהובילו לבחירה זו כולל הסיכויים ואת הסיכונים של תכנית הטיפול שנבחרה.

ב. תוכן הקורס:

קוריקולום ליבה לסבב ברפואת ילדים

כדי להיצמד לשיטת למידה פעילה ולהשתתף בדיונים קליניים ליד מיטת חולה, כל סטודנט חייב ללמוד את הנושאים באופן עצמאי כמינימום הנדרש לסבב.

בו זמנית ניתן להרחיב וללמוד על פי סילבוס ילדים ארצי. הסילבוס מצורף בהמשך ומיועד למבחן הגמר ארצי.

בצהלחה!

נושאים/מחלות ללמידה עצמית	נושא/מחלת ליבה
<ul style="list-style-type: none"> - דלקת גרון - Otitis media - URTI - מחלות ויראליות שכיחות - דלקת כרום המוח - צלוליטיס - UTI - שעתל 	מחלות זיהומיות נבחרות
<ul style="list-style-type: none"> - HSP ,Kawasaki ,PFAPA ,FMF ,SLE ,JIA 	ראומטולוגיה
<ul style="list-style-type: none"> - BRUE ,SIDS - Sinusitis ,Nasal polyps ,Epistaxis - Epiglottitis, Laryngitis, Bacterial tracheitis, ,Croup - Laryngomalacia, Foreign bodies in the airway, wheezing, - Bronchiolitis, Asthma, Pneumonia, Pneumothorax - Primary ciliary dyskinesia, Cystic fibrosis 	ריאות
<ul style="list-style-type: none"> - פיזיולוגיה של הלב - מומי לב כחלוני (TOF / TAPVR/ TGA), מומי לב לא כחלוני (Coarctation of the aorta/PDA/ASD/VSD) - Rheumatic fever - הפרעות קצב (VF/AVB/VT/SVT) - סיבות ל- Sudden death (Long QT syndrome, HCM) - Myocarditis / Pericarditis/ Endocarditis - יתר לחץ דם 	קרדיולוגיה
<ul style="list-style-type: none"> - גישה לקומה נמוכה - תזונה ותת-תזונה - תת-ספיגה - השמנה 	Failure to grow in height and weight and obesity
<ul style="list-style-type: none"> - EA and TEF - GERD - Diaphragmatic hernia - Foreign body ingestion - Pyloric stenosis 	גסטרואנטרולוגיה

<ul style="list-style-type: none"> Malrotation - Meckel diverticulum - Constipation - Hirschprung's disease - Intussusception - Peptic ulcer disease - IBD - Celiac disease - Acute diarrhea and Gastroenteritis - Acute appendicitis - Acute pancreatitis - Jaundice - 	
<p>המטוריה כולל:</p> <ul style="list-style-type: none"> IgA Nephropathy - Thin basement membrane disease - Acute Post Streptococcal GN - HUS - Renal Vein Thrombosis - Hemorrhagic cystitis - <p>חלבון בשתן כולל:</p> <ul style="list-style-type: none"> פרוטאניוריה טרנזיאנטית - פרוטאניוריה אורתוסטטית - פרוטאניוריה קבועה ותסמונת נפרוטית - <p>הרטבות לילה</p>	נפרולוגיה
<ul style="list-style-type: none"> Neural tube defects - Febrile seizures - Focal and Generalized seizures - breath-holding - כאבי ראש - Idiopathic intracranial hypertension - 	נוירולוגיה
<ul style="list-style-type: none"> ADHD - Autism - חרדות - הפרעות אכילה כולל Anorexia nervosa /Bulimia - 	הפרעות התנהגות
<ul style="list-style-type: none"> סכרת נעורים - תת-תריסיות - התבגרות - CAH; אשך טמיר - 	אנדוקרינולוגיה
<ul style="list-style-type: none"> חמצת; בססת - היפוגליקמיה - 	מטבולי
<ul style="list-style-type: none"> סינוביטיס - דלקת מפרקים זיהומית ולא זיהומית (גידולים) - דיסקיטיס; אוסטאומיליטיס - כאב גדילה - 	צליעה
<ul style="list-style-type: none"> התייבשות סוגיה וגורמיה; בצקת. - 	נוזלים

- הפרעה אלקטרוליטריות	
- סוגי פריחה; Exanthema; אקזמה; פריחת חיתול - נזלת אלרגית - אלרגיה למזון - תגובה אורטקרית ואנפילקטית	פריחות ואלרגיה
- אלח דם; הלם כולל אלרגיה - אי ספיקה נשימתית - הרעלה - החיאה	מצבי חרום
- אנמיות: חוסר ברזל; המגלובינופטיה ממברנופטיה ואנזימופטיה - נטייה לדמם: המופיליה ו-Von Willebrand disease - ITP	המטולוגיה
לויקמיה; לימפומה; גידולי בטן (Neuroblastoma; Wilms); גידולי מוח; Ewing	ממאירות
- חבלת ראש ובטן - כוויות	טראומה
RDS, IVH, PVL, Sepsis, NEC, ROP, Apnea מומים נפוצים (Diaphragmatic hernia, Malrotation, Hirschprung); TORCH; בדיקה פיסיקלית וטיפול שגרתי בילוד בריא	נאונטולוגיה

ג.מהלך שיעורים

הסטודנטים יכינו וישתתפו בסמינרים, בעבודה הקלינית במחלקות ובמרפאות, יקבלו חולים ויציגו אותם, בהתאם לתוכנית ההוראה ודרישת מחלקת ילדים.

• בתקופת הלימודים הסטודנטים יעשו סבבים בנות יום-יומיים ליחידות ומרפאותיהם של תת-המקצועות הקיימות בבית החולים: המטולוגיה ילדים, אנדוקרינולוגיה ילדים, נפרולוגיה ילדים, גסטרואנטרולוגיה ילדים, קרדיולוגיה ילדים, נוירולוגיה ילדים, ריאות ילדים, ועוד.

• בתקופת הלימודים הסטודנטים יעשו סבב קצר במחלקה לרפואה דחופה ובמחלקת טיפול נמרץ ילדים

ד.חובות הקורס

הקלרקשיפ בפדיאטריה מורכב מקורס מבוא-ילדים, שבוע של לימודים בקהילה וכ- 6 שבועות במחלקת ילדים ובמרפאות ילדים שונות בבית החולים.

קורס מבוא ילדים

3 ימים ראשונים של הסבב ילדים מוגדרים כ"קורס מבוא ברפואת ילדים". בקורס לומדים את ההרצאות מוקלטות בשיטת ההוראה – למידה מרחוק. ביום ד' תגיעו למחלקת ילדים ותתחילו את הסבב ילדים במחלקה.

ביום ה' תצטרכו לעבור בוחן קצר של 10 שאלות על חומר הנלמד בקורס מבוא. לציון: מ08:00 בבוקר של יום ד' ועד השעה 10:00 בבוקר של יום ה' בשבוע ראשון של הקלרקשיפ תשתתפו בסקר שביעות רצון מהוראה בקורס מבוא/למידה מרחוק ברפואת ילדים.

שבוע קהילה

בשבוע של רפואת ילדים בקהילה תצאו ללמוד ולעבוד עם רופאי ילדים במרפאות ילדים שונות השייכות לקופת חולים מכבי או במרכזי בריאות הילדים של קופת חולים כללית. לציון: ב-08:00 ביום אחרון של הסבב ובמשך 5 ימים הבאים תשתתפו בסקר שביעות רצון מהוראה בשבוע קהילה ברפואת ילדים.

סבב ילדים

תכנית לימודים מפורטת ומבוססת על סילבוס ארצי וקוריקולום ליבה של הפקולטה תקבלו במחלקת ילדים בה יתקיים הקלרקשיפ. בשבוע אחרון של הסבב, מיום א' 8:00 בבוקר ועד יום ה' 13:00 תשתתפו בסקר שביעות רצון מהוראה בסבב ארוך/קלקשיפ ילדים.

- נוכחות חובה
- תורנות חובה - פעם בשבוע (במיון ילדים/מחלקת ילדים).
- בחינת סוף סבב ילדים מחולקת לשני חלקים. (א) בחינה בכתב תכלול 30 שאלות על מחלות/מצבים/טיפולים שכיחים ברפואת ילדים. מדובר על שאלות אמריקאיות בעברית עם 4 מסיחים ותשובה אחת נכונה. (ב) שלוש תחנות של "מקרה קליני מתגלגל" בסגנון OSCE (Objective Structured Clinical Examination). במהלך מבחני אוסקי הנבחן נדרש לזהות התייצגות טיפוסית של מחלה, לקחת אנמנזה, לדעת ממצאים צפויים בבדיקה גופנית, אבחנה מבדלת, דרכי האבחון ועקרונות הטיפול.
- על מנת לעבור את הסבב נדרש ציון 60 לפחות בסעיפים של הערכת מחלקה ובחינה סופית (שיקלול של שתי הבחינות).
- ציון הסבב המפורט להלן שווה 90% מהציון הסופי למקצוע.
  - בחינת המתכונת שווה 10%
  - קבלות רפואיות במחלקה + הערכה כללית 30% o
  - בוחן שבוע המבוא 10% o
  - בוחן סוף סבב 30% o
  - בחינת אוסקי 30% o

הביבליוגרפיה:

- (1) ספר הבסיס ללימוד הסטודנטים הוא
Nelson Textbook of Pediatrics, 21th Edition, 2019
הערה: הספר קיים בפורמט אלקטרוני דרך Clinical Key
- (2) הנחיות קליניות נבחרות מהנחיות קליניות של איגוד רופאי הילדים.
הנושאים מההנחיות הקליניות מחליפים את הנושאים בספר לצורך למידה.
- גסטרואינטריטיס חדה בילדים בישראל, מ- 2015
  - אבחון וטיפול בדלקת לוע חדה הנגרמת על ידי GAS בילדים, מ- 2018
  - אבחון וטיפול בזיהומים חידקיים חדים של העצמות והמפרקים בילדים, מ- 2019
  - תדריך חיסונים המעודכן, לוח חיסוני השגרה בגיל הילדות מ- 2018 והוראות כלליות לחיסונים בדגש על: טיב התרכיבים, גיל החיסון השגרתי, הוריות לביצוע החיסון, הוריות נגד ואזהרות כלליות, תופעות לוואי.
  - אבחון וטיפול במחלקה לרפואה דחופה (מלר"ד) (בתינוקות עד גיל 3 חודשים עם חום מ- 2018)

לתשומת לבכם!

בשנה שישית, כאשר תגיעו למבחן גמר ארצי ילדים הדרישות יעלו עוד! החומר לבחינת מתכונת ובחינת הגמר הארצית הוא מתוך הסילבוס הארצי המשותף לכל הפקולטות. סילבוס ילדים ארצי המצורף!

תכנית לימודים - רפואת ילדים
מעודכן לספטמבר 2022 (תשפ"ג)

פרופ' מרתה דירנפלד
מרכז רפואי כרמל, הפקולטה לרפואה ע"ש רות וברוך רפפורט, הטכניון, חיפה
יו"ר ועדת הקוריקולום מטעם פורום דיקני הפקולטות לרפואה בישראל

ד"ר רחלי נוה - יעוץ פדגוגי
המחלקה להוראה וחינוך רפואי
הפקולטה לרפואה ע"ש רות וברוך רפפורט, הטכניון, חיפה

השתתפו בעריכה חברי סגל מהחוג לרפואת ילדים בחמישה בתי הספר לרפואה

- ד"ר ט. סמולקין, אוניברסיטת בר-אילן
- פרופ' רונן שפיגל, טכניון
- פרופ' אלי הרשקוביץ, אוניברסיטת בן-גוריון
- ד"ר ישעיהו קלטר אוניברסיטת תל-אביב
- פרופ' דוד צנגן, אוניברסיטה עברית
- דר נחמה שרון, אוניברסיטת אריאל
- ד"ר עדי קליין, טכניון – יו"ר ועדת הבחינה הארצית ברפואת ילדים
- בנוסף, רופאי ילדים נוספים מכל בתי הספר עזרו בכתיבה ועריכה.

ספרי הלימוד

על פי ועדת הסילבוס, חומר הלימוד שעליו מבוססות שאלות המבחן נבחר מ-2 מקורות:

- ספר Nelson, 21 th edition.
- הנחיות קליניות נבחרות מהנחיות קליניות של איגוד רופאי הילדים.
- (הנושאים מההנחיות הקליניות מחליפים את הנושאים בספר לצורך למידה).

מטרות העל

מטרת הסבב ברפואת ילדים להקנות ידע, מיומנויות תפיסות ועמדות שיסייעו ללומד לנהל מקרה שכיח ברפואת ילדים.

מטרת הבחינה בסיום הסבב להציג חשיבה קלינית ברפואת ילדים וזאת ע"י ניהול מקרה שכיח בתחום.

חשיבה קלינית כוללת בין היתר:

- היסטוריה רפואית: שאלת שאלות ממוקדות בתלונה העיקרית (תוך שימוש בידע בסיסי באנטומיה, פיזיולוגיה, פתולוגיה), וכן אנמנזה מקיפה על העבר של המטופל הכוללת גדילה (כולל הכרת עקומות הגדילה), התפתחות וסטיה מהתפתחות תקינה, חיסונים ומחלות רקע, כמוכן שאלות על משפחתו כולל מחלות חריפות וכרוניות במשפחה הקרובה והמורחבת.
- בדיקה גופנית מלאה (שזו מיומנות אשר נלמדת ונבדקת במהלך הסבב) כולל הבדיקה הגופנית המיוחדת לכל גיל: בדיקת ילוד ותינוק עם ההדגשים המיוחדים לגיל זה, אבני התפתחות, רפלקסים פרימרים, הכרת בדיקה גופנית מלאה תקינה ואת הסטיות השונות, ותיאור הביצוע והממצאים שלה.
- פענוח ופירוש ממצאי בדיקות העזר השונות (בדיקות המעבדה השונות, מה תקין ומה פתלוגי, בדיקות הדימות, עקומת גדילה ועוד)
- יצירת רשימה של אבחנה מבדלת עפ"י סדר סבירות (עד לאבחנה המשוערת בסבירות הגבוהה ביותר) וכיצד מתבצעת האבחנה בכל אחת מהן (שימוש באנמנזה, בדיקה גופנית ובדיקות העזר הדרושות).
- ידע לגבי טיפולים אפשריים (חסרונות/יתרונות וקריטריונים לקבלת החלטה מושכלת).
- התמודדות עם דילמות אתיות.

בין שאר המטרות של הסבב:

- הקניית מיומנויות וכישורי תקשורת בינאישית עם הילד ומשפחתו.
- הקניית ערכים (כמו כבוד, הקשבה, חמלה, מסירת מידע קשה)

בזמן לקיחת האנמנזה וניהול ראיון רפואי הסטודנט ישתמש בכישורי התקשורת הבינאישית והערכים אשר רכש בזמן הסבב:

- יברך את המטופל ויציג את עצמו בצורה מכובדת
- יביע כבוד ועניין במטופל ויסביר את תכלית המפגש
- יקשיב בתשומת לב לנאמר וישתמש בשאלות ובסיכומי הבהרה
- ישאל לגבי תפישת החולה והוריו בנוגע למחלתו ומה שארע לו, יברר את חששותיו ומה הבין עד כה, יזהה את חששות הורי המטופל.
- יביע אמפתיה, עידוד ותמיכה בחולה ומשפחתו

- יסביר לחולה ומשפחתו בצורה מתאימה מה ידוע עד כה לגבי מצבו ומה מתוכנן להמשך
- יתמודד נכונה עם סיטואציות מורכבות של כעס ורגשות עזים
- ישים לב לשונות בין תרבותית ויכבד אותה
- יהיה מודע לרגשות ולמחשבות העולות בו ביחס למטופלים
- יהיה ער לסטראוטיפים, לדעות קדומות ולשיפוטיות כלפי עמיתים, רופאים וחולים.

בסיום הסבב ברפואת ילדים הסטודנט:

- יאבחן ויפרט מיהו הילד הבריא ומהי התפתחות נורמלית
- יאבחן מצבי מחלה שכיחים ברפואת ילדים בקבוצות הגיל השונות על ידי איסוף נתונים מהילד וממשפחתו (אנמנזה, בדיקה גופנית, ממצאי בדיקות עזר ועוד)
- יפרש תוצאות מעבדה ובדיקות עזר אחרות כמו בדיקות דימות - ממצאים תקינים ולא תקינים באופן משמעותי, ממצאים שכיחים וממצאים פתולוגיים משמעותיים של בדיקות מעבדה ובדיקות הדימות השונות.
- יבחר תכנית טיפול עבור ילד חולה, המבוססת על הנתונים שנאספו לגביו כך שתתאים לאבחנה הקלינית הסבירה ביותר, ויסביר את החשיבה הקלינית ואת שלביה שהובילו לבחירה זו כולל הסיכויים ואת הסיכונים של תכנית הטיפול שבבחרה.

נושאי לימוד

1. גדילה והתפתחות של התינוק והילד הבריא

- (a) גדילה – עקומות גדילה, מדדים תקינים לפי גיל, קצב גדילה תקין ופתולוגי לפי גיל. יאבחן את הסיבות השכיחות לחוסר שגשוג בקבוצות הגיל השונות, יפתח יכולת איסוף היסטוריה מיילדותית מפורטת, היסטוריה של בעיות במערכת העיכול, זיהומים, בעיות באכילה, דפוסי שינה, סיפור משפחתי, הרכב המשפחה ונישואי קרובים.
- (b) התפתחות - מוטורית, שפתית וקוגניטיבית לפי גיל. איסוף נתונים לגבי אבני דרך בהתפתחות תקינה בתחומים השונים בשנה הראשונה לחיים ויזהה עיכוב בהתפתחות בשלבים השונים.
- (c) הילד הבוכה והכאב הקוליקי, הכרת מצבים פיזיולוגיים אלו והאבחנה המבדלת שלהם.
- (d) תזונה וחסרים תזונתיים כולל:
- האכלת התינוק/ת הבריאה, האכלת הילד/ה והמתבגר/ת. מהם עקרונות הנקה ויתרונותיה. יכיר את הפורמולות השונות – תמ"ל על בסיס חלבון פרה, תמ"ל על בסיס

- סויה, פורמולות מפורקות לחלבונים או חומצות אמינו. הסטודנט יכיר את ההתוויות לכל פורמולה
  - ויטמינים- הסטודנט יכיר מצבי חולי שונים הקשורים לחסרים תזונתיים כמו חסר ועודף ויטמין D ורככת, חסר ויטמין B12, חסר ברזל. הקליניקה של המצבים הנ"ל, דרכי אבחון וטיפול במצבים השונים.
  - מאזן נוזלים ואלקטרוליטים – נתון, אשלגן. הסטודנט יכיר את ההפרעות האלקטרוליטריות השונות במאזן נתון ואשלגן ילמד את האטיולוגיות, פתופיזיולוגיה, קליניקה אבחנה וטיפול במצבים השונים, יכיר את סוגי הדיהדרציה לפי החומרה ולפי סוג ודרכי האבחון והטיפול.
  - מאזן הפיזיולוגי של חומצה- בסיס וההפרעות במאזן זה כולל חמצת מטבולית, חמצת נשימתית, בססת מטבולית ובססת נשימתית, יכיר את האטיולוגיות, פתופיזיולוגיה, קליניקה אבחנה וטיפול במצבים השונים.
- (e) חיסונים של גיל הילדות (ראה הנחיות קליניות).

2. שינויים בהתפתחות

- (a) Tantrums and Breath-Holding Spells – להכיר מצבים אלו וכיצד מאובחנים.
- (b) הפרעת קשב וריכוז והיפראקטיביות – אבחנה וטיפול. הסטודנט ימנה את הקריטריונים העיקריים לאבחון הפרעת קשב וריכוז, עם ובלי היפראקטיביות, ומצבים נלווים כמו הפרעות למידה, הפרעות בשפה ובעיות התנהגות. הסטודנט יתאר את הטיפולים השונים בהפרעת קשב וריכוז.
- (c) פיגור בהתפתחות
- (d) ספקטרום האוטיזם – הגדרה, אבחנה, התנהגות אופיינית, אבחנה מבדלת, סקר, הערכה ובדיקות, טיפול כללי.

3. פגות וגיל היילוד

- (a) היילוד הבשל: מדדי גדילה תוך-רחמית (AGA, LGA, ו-SGA) והקשר לעיכוב בגדילה התוך רחמית), הערכת מצב היילוד, בדיקת היילוד, הטיפול הראשוני ביילוד לאחר הלידה ובעיות שכיחות (למשל היפוגליקמיה וקבוצות סיכון).
- (b) המעבר מחיים תוך רחמיים לחוץ רחמיים (TRANSITIONING), עקרונות באישוש (החייאת) היילוד, תחלואה נשימתית ביילוד הבשל: מצוקה נשימתית חולפת של היילוד TTN (איחור בספיגת נוזלי הריאות) ו-MAS (שאיפת מקונום).
- (c) הגישה ליילוד הכחול, יתר ל"ד ריאתי של היילוד (PPHN או PFC) והתייחסות לגישה למומי לב ביילוד.
- (d) צהבת היילוד.
- (e) תשניק היילוד.
- (f) הגישה לזיהומים ביילוד ובפג, כולל זיהומים מולדים (TORCHES).
- (g) פגות וסיבוכיה –

• IVH- intracranial intraventricular hemorrhage

• RDS- respiratory distress syndrome

- BPD- Bronchopulmonary Dysplasia
  - NEC-Necrotizing enterocolitis
  - (h) עקרונות בתזונת יילודים, חלב אם והנקה.
  - (i) הגישה לחסימת מעיים ביילוד, כולל מקוניום איליאוס (לעומת מקוניום PLUG), אטרזיות וכו'.
  - (j) בעיות המטולוגיות שכיחות ביילודים ופגים: בעיקר אנמיה: Rh A, B, O incompatibility, פוליציטמיה, תרומבוציטופניה ויטמין K ובעיות קרישה בעטיו.
  - (k) בעיות מטבוליות: היפוגליקמיה.
  - 4. רפואת מתבגרים
  - (a) דגש על אנמנזה, HEADSS, בדיקה גופנית והערכה כללית
  - (b) הפרעות אכילה: אנורקסיה נרווזה, בולמיה נרווזה, אבחנה, הבדלים בין שתי האבחנות, בדיקה גופנית, אנדקציות לאשפוז.
  - (c) שימוש בחומרים (גישה כללית) ,אלכוהול, סמים
  - (d) מחזור תקין/פתולוגי כולל אמנוריה ראשונית ומשנית וברור נדרש כולל אבחנה (מבדלת) ו- PCOS אבחנה, ברור וטיפול.
  - (e) משקל עודף והשמנה- אפידמיולוגיה, הגדרת BMI, אטיולוגיות, קומורבידיות, הערכת הילד עם עודף משקל, התערבות ושיטות מניעה .
  - 5. התעללות בילדים והזנחה
  - (a) סוגים שונים של פגיעה בקטין (התעללות גופנית, רגשית, מינית, הזנחה ועוד).
  - (b) דפוסי התנהגות של קטין ו/או משפחתו אשר עשויים להעלות אצל הרופא חשד להתעללות.
  - (c) סימני זיהוי בבדיקה גופנית שמחשידים לקיום התעללות.
  - (d) הגישה לברור בקרב ילד שקיים אצלו חשד להתעללות: בדיקות דם, שתן, דימות, פונדוס. סקירת שלד.
  - (e) חשיבות הרישום והתיעוד במקרים חשודים להתעללות או להזנחה.
- רפואה דחופה
- Pediatric resuscitation
- (a) מצבי חירום נשימתיים:
    - חסימת דרכי נשימה עליונות
    - מחלת דרכי נשימה תחתונות
    - שאיפת גוף זר
    - אי ספיקה נשימתית
  - (b) מצבי חירום אנדוקריניים/מטבוליים:
    - הפרעות במאזן נוזלים/אלקטרוליטים
    - היפוגליקמיה/היפרגליקמיה/DKA
    - היפרקלמיה/היפוקלמיה
    - היפוקלצמיה/היפרקלצמיה
    - אי ספיקה אדרנילית
  - (c) מצבי חירום נירולוגיים:
    - פרכוסים/פרכוסי חום
    - חוסר הכרה

- (d) מצבי חירום קרדיוסקולריים:
- הפרעות קצב VF VT SVT
  - מיוקרדיטיס/פריקרדיטיס
  - אי ספיקת לב
  - החמרה אקוטית באי ספיקת לב, בילדים עם מומי לב מולדים
  - התעלפות
  - דהדרציה בילדים-דרגותיה קשה, בינונית וקלה וכן חלוקה לדיהדרציה היפונטרמית ודיהדרציה היפרנטרמית. מתן נוזלים תחזוקתיים והחזרי נוזלים
- (e) מצבי חירום זיהומיים:
- אלח דם (sepsis) או הלם זיהומי (septic shock)
  - דלקת קרום המוח/אנצפליטיס
- (f) מצבי חירום טוקסיקולוגיים- עקרונות הזיהוי והטיפול. בדגש על: הרעלת אקמול, ברזל, אלכוהול וחומרים אורגנים).
- (g) הסטודנט יכיר מצבי חירום כירורגים
- התפשלות
  - בקע כלוא
  - אפנדיציטיס
  - חסימת מעיים, volvulus
  - תסביב אשך/שחלה
- (h) מצבי חירום:
- טביעה
  - חבלת ראש
  - הכשות ונשיכות

6. גנטיקה

- (a) תסמונת דאון טריזומיה 21- גנטיקה, התייצגות ומאפיינים, קומורבידיות. יכיר את המומים המלווים תסמונת זו -לבבים, עצביים, מוסקולוסקלטלים אנדוקרינים, המטולוגים וגסטורואנטסטנלים. הסטודנט ידע לבנות תוכנית מעקב רפואית הולמת לילד עם תסמונת דאון .

בכל התסמונות הבאות יש לדעת את הגנטיקה, ההתייצגות ומאפיינים קומורבידיים.

- (b) טרנר
- (c) קליינפלט
- (d) פרדר וילי
- (e) Noonan
- (f) די-גורג Digeorge
- (g) אלגיל Alagille
- (h) ויליאמס Williams
- (i) VACTERL.

7. מחלות מטבוליות

- (a) הגישה למחלות מטבוליות - חלוקה גסה לקבוצות השונות. קליניקה, בדיקה גופנית אופיינית, בירור מעבדתי ראשוני, חמצת מטבולית והיפראמונמיה – מה כולל וכיצד מאבחן למחלות השונות. טיפול וייצוב בשלב החריף והכרוני במקרים השכיחים של מחלות מטבוליות.
- (b) סקר יילודים במדינת ישראל- יש לדעת איזה מחלות נבדקות.
- (c) היפוגליקמיה - אתיולוגיות ואבחנה מבלדת על פי הגילאים השונים (הבנת העיקרון של דגימה קריטית ומה יש לקחת לבירור והטיפול בשלב החריף).

במחלות המפורטת בסעיף זה יש לדעת את העקרונות (התיצגות, תסמינים, פתולוגיה ואפשרויות טיפול)

- Glycogen storage diseases (d)
- Galactosemia (e)
- Beta oxidation defects (f)
- Urea cycle defects (g)
- פנילקיטונוריה (h)

8. אימונולוגיה ואלרגיה

- (a) הערכה של חסר חיסוני – מתי יש לחשוד, התיצגות כללית של מחלות שכיחות, בירור ראשוני שיש לבצע.
- (b) סוגים של חסר חיסוני, הגדרת הפרעות במערכות השונות של מערכת החיסון, תאי T, תאי B, הפרעות בנויטרופילים, פגיעה במשלים. בדגש על- Primary defects of antibody production Severe combined immunodeficiency
- (c) הכרת הזיהומים האופייניים לחולים בקבוצות החסרים החיסוניים השונים.
- (d) ברור ראשוני לחסר חיסוני ואילו בדיקות עזר נדרשות לכל אחת מההפרעות השכיחות.
- (e) חסר/תפקוד לקוי של טחול
- (f) אורטיקריה ואנפלקסיס – אבחנה, בדיקה גופנית, בירור, טיפול ומניעה.
- (g) אסתמה – אבחנה של התקף חריף, אבחון מחלת אסטמה על פי גילאים וחומרה, בדיקה גופנית, מעבדה ובדיקות עזר, עקרונות הטיפול המונע והטיפול חריף, טיפול בסטטוס אסטמטיקוס.
- (h) אטופיק דרמטיטיס – אבחנה, בדיקה גופנית אופיינית לפי גיל, בירור, עקרונות הטיפול.

9. ראומטולוגיה

- (a) הערכה של מחלה ראומטולוגית בילדים
- (b) מחלות מפרקים חד מפרקיות
- (c) מחלות מפרקים רב מפרקיות
- (d) דלקת מפרקים אדיופטית של גיל הילדות - Juvenile Idiopathic Arthritis.
- (e) קדחת ים תיכונית משפחתית- Familial Mediterranean Fever.
- (f) מחלת PFAPA periodic fever adenitis pharyngitis aphthous stomatitis
- (g) Multisystem inflammatory syndrome in children with Covid19
- (h) זאבת אדמנתית מערכתית – Systemic Lupus Erythematosus.

- (i) ארגמנת על שם שונליין-הנוך - Henoch Schonlein Purpura .
 (j) Kawasaki Disease (וההבדלים מ-MISC).

10. אורתופדיה

- (a) צליעה- בדגש על אנמנזה, בדיקת גופנית, אבחנה מבדלת ע"פ גיל, בירור וטיפול
 (b) זיהומים במערכת הגרמית – Osteomyelitis , septic arthritis (הנחיות קליניות)
 (c) כאבי גדילה בילדים ומאפייניהם
 (d) מחלות פרק ירך מולד או נרכש – כולל Slipped Capital Femoral Epiphysis, Transient Synovitis, Perthes Disease ,
 Developmental dysplasia of the hip בילדים קטנים. כולל

11. מחלות זיהומיות ועקרונות הטיפול האנטיביוטי

- (a) חום ביילוד, חום עד גיל 3 חודשים (לקרוא ביחד עם הנחיה קלינית – ראה הנחיות קליניות).
 (b) חום ללא מקור ברור - FUO - Fever of unknown origin
 (c) תדריך חיסונים עדכני - ראה הנחיות קליניות.
 (d) דלקת ריאות – אבחנה, בדיקה גופנית, גורמים שכיחים לפי גיל, טיפול לפי גיל, אנדקציות לאשפוז.
 (e) דלקת בדרכי שתן – אטיולוגיות שכיחות לפי גיל, גורמי סיכון, בירור וטיפול.
 (f)
 (g) תסמונת הלם רעלי - Toxic shock syndrome.
 (h) קדחת שיגרנית - Rheumatic Fever.
 (i) קדחת "שנית" – Scarlet Fever.

בבכל המחלות הבאות (הנגרמות על ידי חיידקים) - יש לדעת את העקרונות (אתיולוגיה, התייצגות, תסמינים ואפשרויות טיפול)

- (j) זיהומי חיידק Haemophilus influenzae b and non b
 (k) זיהומי חיידק Staphylococcus aureus
 (l) זיהומי חיידק Streptococcus group a and b
 (m) זיהומי חיידק Pneumococcus
 (n) זיהומי חיידק E.coli
 (o) זיהומי חיידק Kingella kingae
 (p) זיהומי חיידק Pseudomonas
 (q) זיהומי חיידקי Salmonella, Shigella, Campylobacter, Cholera
 (r) מחלות זיהומיות הנגרמות מחיידק המנינגוקוק
 (s) שעלת
 (t) מחלת שריטת החתול - Cat scratch disease.
 (u) מחלות זיהומיות הנגרמות מחיידק הברוצלה
 (v) מחלות זיהומיות הנגרמות מ Q FEVER Rickettsia
 (w) זיהומי Chlamydia
 (x) חצבת.

- (y) מחלות זיהומיות הנגרמות מוירוס הרפס
- (z) מחלות זיהומיות הנגרמות מאנטרו-וירוס
- (aa) מחלות הנגרמות מוירוס EBV
- (bb) מחלות הנגרמות מוירוס CMV
- (cc) מחלות הנגרמות מוירוס ROTA
- (dd) מחלות הנגרמות מוירוס HEPTITIS
- (ee) מחלות הנגרמות מוירוס POLIO
- (ff) מחלות הנגרמות מוירוס PARVO
- (gg) מחלה הנגרמת מוירוס Covid19 , MISC (מ UpToDate).
- (hh) מחלות הנגרמות מוירוס RESPIRATORY SYNCYTIAL VIRUS
- (ii) לימפאדניטיס – גורמים לפי שכיחות, בירור וטיפול.
- (jj) זיהומי מערכת העצבים מנגיטיס ואנצפליטיס –קליניקה, גורמים, אבחנה מבלדת, בירור, אנדקציות וקונטרא-אנדקציות לניקור מותני, הדמיה, טיפול אמפירי וטיפול מכוון.
- (kk) עקרונות הטיפול האנטביוטי, והעמידות השונות.

12. מערכת העיכול

- (a) תסמינים וסימנים עיקריים של בעיות במערכת העיכול.
- (b) מומים מולדים במערכת העיכול.
- (c) רפלקס קיבתי וושטי - gastroesophageal reflux ו- Gastroesophageal reflux disease (GERD).
- (d) איזופגיטיס איזונופילית – קליניקה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, טיפול.
- (e) הגישה לכאב בטן.
- (f) שלשולים אקוטיים וכרוניים – אבחנה מבלדת.
- (g) בחילות והקאות – אבחנה מבלדת.
- (h) עצירות, אנקורפורזיס – אבחנה מבלדת בדגש על הבדל בין Functional ל Hirschsprung disease, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, טיפול.
- (i) דימום ממערכת עיכול עליונה, Mallory Weiss ותחתונה כגון Meckel או פוליפים – קליניקה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, טיפול ראשוני ודפנטיבי.
- (j) בעיות ספיגה – מולדות ונרכשות, בירור ראשוני, טיפול.
- (k) צליאק – התייצגות, בדיקה גופנית, ממצאים חריגים, אבחנה מעבדתית והדמייתית, קומורבידיות, טיפול ומעקב, סיבוכים, אנדקציות לסקר.
- (l) מחלות מעי דלקתיות - UC – Inflammatory Bowel Diseases ו- Crohn`s – קליניקה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, סיבוכים מקומיים וסטמיים, טיפול ומעקב.
- (m) היצרות שוער הקיבה – Pyloric Stenosis.
- (n) הערכת הילד עם מחלות כבד, דרכי מרה ולבלב – כולילטיאזיס וכוליסטזיס, היפטיטיס זיהומית B ו A, מחלת וילסון, אי ספיקת כבד חריפה.
- (o) אפנדציטיס – קליניקה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, טיפול.
- (p) התפשלות מעי - זיהוי תסמינים, ממצאים בבדיקה הגופנית, בדיקות עזר, אבחנה וטיפול.
- (q) פנקריאטיטיס – אטיולוגיות שכיחות, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, טיפול.

13. מערכת הנשימה

- (a) קשיי נשימה/מצוקה נשימתית – הכרת קצב הנשימה בגילאים השונים. קליניקה, אבחנה מبدלת, בדיקה גופנית, בירור, טיפול.
- (b) סינוסיטיס – קליניקה, אטיולוגיות שכיחות, בירור, אינדיקציות לטיפול, טיפול.
- (c) פרנגיטיס – (ראה הנחיה קלינית).
- (d) זיהומים עמוקים בצוואר Parapharyngeal, Retropharyngeal abscess- abscess ו- Peritonsillar abscess – קליניקה, בדיקה גופנית, בירור וטיפול.
- (e) מוות בעריסה / אירוע מסכן חיים BRUE - Brief Resolved Unexplained Events in Infants
- (f) שיעול – כולל סטרידור ושיעול נבחני אבחנה מبدלת.
- (g) סטרידור מולד אבחנה מبدלת כולל לרינגו/טרכיזומלציה.
- (h) ברונכיוליטיס – קליניקה, גיל התייצגות, ממצאים בבדיקה גופנית, בירור, טיפול.
- (i) פנאומוניה.
- (j) ליפת כיסיתית - Cystic Fibrosis – גנטיקה, פטופיזיולוגיה, התייצגות, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, קרטריונים לאבחנה, סקר, טיפול, סיבוכים.
- (k) Primary Ciliary Dyskinesia – עקרונות המחלה.
- (l) כיחלון / היפוקסמיה / היפוקסיה - אבחנה מبدלת, הגישה לילד הכחול.

14. המערכת הקרדיו-וסקולרית

- (a) הערכה של הילד עם מחלת לב מולדת ואבחנה מبدלת של כיחלון.
- (b) מומי לב מולדים (כחלונים ולא כחלונים)
  - פגם במחיצה הבין עלייתית Atrial Septal Defect.
  - פגם במחיצה הבין חדרית Ventricular Septal Defect.
  - צינור עורקני פתוח Patent Ductus Arteriosus.
  - coarctation של האורטה.
  - טטרולוגיה ע"ש פלוט Tetralogy of Fallot.
  - היפוך יציאת העורקים בגדולים של הלב Transposition of Great Arteries.
- (c) מחלות לב נרכשות
  - אנדוקרדיטיס – גורמי סיכון, קליניקה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, קרטריונים לאבחנה, טיפול וטיפול מניעתי.
  - מחלת לב ראומטית - קליניקה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, קרטריונים לאבחנה, טיפול וטיפול מניעתי.
  - מיוקרדיטיס - קליניקה, אטיולוגיה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, טיפול, מעקב.
  - פריקרדיטיס - קליניקה, אטיולוגיה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, טיפול, חריף,
- (d) כאבים בחזה – אבחנה מبدלת, קליניקה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי.
- (e) אקג תקין בילדים (לפי גיל).
- (f) הפרעות קצב שכיחות SVT, VT, VF - אבחנה וטיפול.
- (g) אי ספיקת לב – קליניקה, בדיקה גופנית, אבחנה מبدלת, בירור מעבדתי והדמייתי, עקרונות הטיפול.

(h) יתר לחץ דם – לקרוא ביחד עם פרק יל"ד מנפרולוגיה – לדעת אבחנה מبدלת, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, עקרונות הטיפול.

15. מערכת הדם

א. המטולוגיה

(a) אנמיה בילדים

- אנמיה פזיולוגית של גיל הינקות.
- אנמיה מחסר ברזל – בדיקה גופנית, ממצאים מעבדתיים, אבחנה מبدלת, בירור וטיפול.
- אנמיה מיקרוציטית מאקרוציטית ונורמוציטית אבחנה וטיפול
- אנמיה הימולטית – קומבס חיובי וקומבס שלילי.
- הימוגלובינופתיות – טלסמיה אלפא, טלסמיה ביטא, אנמיה חרמשית-התייצגות, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי, סיבוכים, טיפול בהתקף החריף וטיפול כרוני, טיפול בסיבוכים.
- חסר G6PD - Glucose-6-phosphate dehydrogenase.
- Spherocytosis
- ציטופניה ופאנציטופניה.
- שורה לבנה: נוטרופניה (Kostmann syndrome, Cyclic neutropenia.)

(b) הפרעות דם

- המופיליה B ו A
- חסר ויטמין K
- קרישה תוך כלית ממושטת DIC – Disseminated intravascular coagulation

(c) Immune thrombocytopenic purpura – ITP - קליניקה, אטיולוגיה, בירור, אבחנה מبدלת, טיפול.

(d) הגדלת טחול, חבלת טחול, כריתת טחול.

(e) סוגי דם ומתן דם

ב. אונקולוגיה

- (a) לימפאדנופתיה – אבחנה מبدלת, בירור.
- (b) לוקימיה – ALL, CML, AML – התייצגות, גיל אופייני, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי, אבחנה, גורמי פרוגנוזה טובה/גרועה, עקרונות הטיפול.
- (c) לימפומה (הודג'קין ולא הודג'קין) - התייצגות, גיל אופייני, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי, אבחנה, גורמי פרוגנוזה טובה/גרועה, עקרונות הטיפול.
- (d) נירובלסטומה - התייצגות, גיל אופייני, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, אבחנה, פרוגנוזה, טיפול.
- (e) גידול ע"ש ווילמס - התייצגות, גיל אופייני, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, אבחנה, פרוגנוזה, טיפול.
- (f) Hemophagocytic Lymphohistiocytosis – כמחלה ראשונית או כמחלה משנית למצבים שונים.

- (g) גידולי מח – אסטרוציטומה, מדלובלסטומה.
- (h) גידולי עצם Osteosarcoma Ewing
- (i) גידולי עיניים- עקרונות, בדגש על Retinoblastoma.

16. נפרולוגיה

- (a) מומי כליה מולדים – כליה דספלסטית, הרחבת אגן כליה ומחלות כליות פוליצסטיות.
- (b) Posterior urethral valve
- (c) הערכה של הילד עם הימטוריה
- (d) הערכה של הילד עם פרוטינוריה
- (e) תסמונת נפרוטית
  - Minimal change disease
  - Focal segmental glomerulosclerosis
- (f) תסמונת נפריטית
  - Glomerulonephritis
  - Post-streptococcal glomerulonephritis
  - IgA Nephropathy
  - Henoch-Schonlein purpura
- (g) זיהומים בדרכי השתן – קליניקה, אטיולוגיות שכיחות לפי גיל, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמיתי, טיפול אמפירי ומכוון.
- (h) Vesicoureteral reflux
- (i) Renal tubular acidosis – סוג 1 ו- 2.
- (j) יתר לחץ דם- זיהוי, אנמנזה ובדיקה גופנית, אבחנה מبدלת, בירור וטיפול ראשוני וממושך.
- (k) כשל כלייתי חריף, אנדקציות לדיאליזה דחופה.

17. אנדוקרינולוגיה

- (a) קומה נמוכה, בירור אתילוגיה, אינדקציות לטיפול ב Growth hormone
- (b) סוכרת סוג 1 – אבחנה, בירור מעבדתי, מצבי קיצון (היפוגליקמיה, היפרגליקמיה ו DKA – אבחנה וטיפול), עקרונות הטיפול הבסיסי בסוכרת סוג 1.
- (c) סוכרת סוג 2- גורמים, פתוגנזה ותחלואה.
- (d) סוכרת מונוגנית MODY (בסיסי)
- (e) הפרעות בבלוטת יותרת הכליה (אדרנל) - Congenital Adrenal Hyperplasia – להכיר את הקליניקה, בירור וטיפול בחסר 21 β -hydroxylase, ובצורה בסיסית על 11 β -hydroxylase ו- 17 α -hydroxylase.
- (f) Cushing Syndrome – קליניקה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמיתי, אבחנה מبدלת, טיפול.
- (g) תת פעילות ויתר פעילות של בלוטת התריס, תת פעילות מולדת, סקר יילודים בהקשר של תת פעילות של בלוטת התריס.
- (h) היפופיטואיטרזם- Hypopituitarism - קליניקה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמיתי, אבחנה מبدלת, טיפול.
- (i) התבגרות מוקדמת ומאוחרת: סיבות, בירור וטיפול.

- (j) דיאבטס אינסיפידוס ואניורזיס – אבחנה מבדלת, בירור מעבדתי והדמייתי, טיפול.
 (k) היפו/היפרפאראטירואיד, משק הסידן והזרחן וויטמין D.
 (l) עקרונות בהתמיינות מערכת המין מחשבה בסיסית על *ambiguous genitalia* או *androgen insensitivity – disorders of sexual development* שנקרא היום

18. מערכת העצבים

- (a) הערכה נירולוגית כולל בדיקה נירולוגית לפי הגיל
 (b) פרכוסים (כולל פרכוסי חום, תסמונות פרכוסיות, אפלפסיה, מצבי חירום הפרכוסים).
 (c) הידרוצפלוס – חסימתי ולא חסימתי, אחבנה מבדלת, בירור וטיפול.
 (d) כאבי ראש
ראשוני (Migraine, Tension-type headaches (TTH), Cluster headaches).
משני (Intracranial pressure (ICP) מוגבר, Pseudotumor cerebri - PTC, גידולי מח, מחלות זיהומיות – מנגגיטיס/אנצפליטיס).

- (e) מחלות דה-מיינלטיביות של מערכת העצבים המרכזית - Acute, Multiple sclerosis, disseminated encephalomyelitis
 (f) מחלות נירו-קוטנאיות - Neurofiromatosis and Tuberosus sclerosis.
 (g) Cerebral Palsy (אתילוגיה, קליניקה).
 (h) היפוטוניה - אבחנה מבדלת כולל:
 • spinal muscular atrophy
 • מחלות עצבים פרפריה (כולל Guillain–Barré syndrome , Bell's palsy)
 • מחלות סינפסה כולל מיסטניה גרביס.
 • מחלות שריר כולל דושן וביקר.
 19. עיניים

- (a) זיהומים בגלגל העין Orbital and Peri-orbital cellulitis – אטיולוגיה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, טיפול.
 (b) דלקת בלחמית העין.
 (c) רפלקס אור אדום: "עין לבנה" אבחנה מבדלת כולל רטינובלסטומה, קטרקט, coloboma

20. אף אוזן גרון (אאג)

- (a) מחלות האוזן התיכונה.
 (b) מסטואידיטיס חריפה - Acute mastoiditis.
 (c) מחלות אוזן חיצונית.
 (d) דלקת בסינוסים.
 (e) ריניטיס אלרגית ווירלית.
 (f) הגדלת שקדים ואדינואידיים.
 (g) הפרעות שמיעה.
 (h) דלקת גרון- חיידיקית, ווירלית, PFAPA.

21. עור

- (a) פריחות בעור – מקולרית, פפולרית, שלפוחתית.
- (b) מחלות תפרחת בילדים (תפרחות וירליות)
- (c) זיהומי עור- צלוליטיס, אמפטיגו – אבחנה וטיפול, אטיולוגיה שכיחה.
- (d) חיתולית נמקית – Necrotizing Fasciitis – קליניקה, בדיקה גופנית, בירור מעבדתי והדמייתי, טיפול.
- (e) Staphylococcal Scalded Skin Syndrome - קליניקה, בדיקה גופנית, בירור, טיפול.
- (f) תסמונת סטיבנס-ג'ונסון - קליניקה, בדיקה גופנית, בירור, טיפול.
- (g) אריתמה נודוזום – אבחנה מבלדת.
- (h) תפרחת חיתולים
- (i) DRESS

22. הנחיות קליניות

- גסטרואינטריטיס חדה בילדים בישראל 2015
- אבחון וטיפול בדלקת לוע חדה הנגרמת על ידי GAS בילדים- 2018
- אבחון וטיפול בזיהומים חיידקיים חדים של העצמות והמפרקים בילדים – 2019
- תדריך חיסונים המעודכן – (לוח חיסוני השגרה בגיל הילדות 2018, והוראות כלליות לחיסונים בדגש על : טיב התרכיבים, גיל החיסון השגרתי, הוריות לביצוע החיסון, הוריות נגד ואזהרות כלליות, תופעות לוואי).
- אבחון וטיפול במחלקה לרפואה דחופה (מלר"ד) בתינוקות עד גיל 3 חודשים עם חום- 2018.